

# Foto van de maand - april 2023

## De Sporker Bockwindmühle uit 1818



## Het Stadsarchief Bocholt herdenkt de Bockwindmühle in het district Spork met zijn historische "Foto van de maand".

"De Bockwindmühle staat er nu, in Spork waarschijnlijk meer dan honderd jaar [...] Versleten door weer en wind kwam er snel een einde aan". Deze verzen uit de pen van Heinrich van der Beck komen uit een drieledig gedicht waarin de toestand en de aard van de Sporkse Bockwindmühle, gelegen op het landgoed Gries, in de jaren dertig van de vorige eeuw wordt beschreven. Vooral het tweede rijm leest als een sombere voorspelling: op 12 april 1943 werd dit plaatselijke monument inderdaad verwoest door een hevige voorjaarsstorm.

## Gebouwd in 1818 door Wilhelm von Hamelberg

De Bockwindmühle was een voorbeeld van een typisch Duitse windmolen. In tegenstelling tot de typisch Nederlandse torenwindmolens, waarbij alleen de kap kan worden gedraaid, beweegt bij de zuilwindmolens het hele molenlichaam, inclusief de vrij zwevende trap. De basis, de zogenaamde schraag, vormt het draaiende element. De Sporker Bockwindmühle was de enige van zijn soort in heel Westfalen totdat hij door natuurgeweld ten onder ging.

Hij werd in 1818 gebouwd door luitenant-kolonel Friedrich Wilhelm von Hamelberg, die op het landgoed Heidefeld woonde, om de plaatselijke boeren de lange afstanden naar de molens in Suderwick en Bocholt te besparen. De molenaar Arnold Radstaak pachtte de molen in 1842 voordat zijn zoon Wilhelm hem in 1871 kocht van de erven Hamelberg. In 1900 ging het eigendom uiteindelijk over op de familie Essing voor 7.500 mark.

## 60 zakken graan per dag

De maximale productie van de molen was ongeveer 60 zakken graan per dag bij continu gebruik. In 1931 hadden weer en wind hun tol geëist van de molen. Hij werd tweemaal door de bliksem getroffen en zwaar beschadigd. De eigenaar overwoog daarom de molen af te breken. Dit werd echter voorkomen door een initiatief van burgemeester Bernhard Blume, die de molen op de monumentenlijst liet zetten. Met de financiële steun van de Bocholt Heritage Society, die de sloop van de Bocholtse molen in 1930 niet kon voorkomen, werd de Sporkse molen in 1941 gerestaureerd.

Na zijn verwoesting in 1943 door een storm werd hij niet heropgebouwd. De herinnering aan de Bockwindmühle bleef echter levend door een afbeelding in het wapen van het district Liedern-Werth en door een kruissteen in het gewelf van de Sint-Joriskerk.

### Over de foto van de maand

De Foto van de Maand wordt eens per maand gepresenteerd door het

Gemeentearchief Bocholt. De teksten bij de foto zijn geschreven door Wolfgang Tembrink.

## Auteur

---

**Wolfgang Tembrink**

**Kultur und Archiv**

**Kultur und Bildung**



[Stuur e-mail](#)



[+49 2871 953-2175](tel:+4928719532175)